

کتابخانه و کتابداری

www.ketab.ir

سرشناسه	:	ریبعی، علی، ۱۳۵۷ - گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور	:	کتابخانه و کتابداری / گردآورنده علی ربیعی.
مشخصات نشر	:	تهران: سنجش و دانش، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	:	۱۰۱ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۲۳۲-۰۱۳-۱
وضعیت فهرست نویسی	:	فبا
موضوع	:	کتابخانه‌ها -- تاریخ
موضوع	:	کتابداری -- آموزش
موضوع	:	کتابداری -- آموزش -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	:	کتابخانه‌ها -- تاریخ -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	:	آزمون دوره‌های تحصیلات تکمیلی -- ایران
موضوع	:	دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- ایران -- آزمون‌ها
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۰ ک۲۳ / ز ۶۶۵
رده بندی دیویی	:	۰۲۰
شماره کتابشناسی ملی	:	۲۴۵۷۱۵۲

کتابخانه و کتابداری

گردآورنده:	علی ربیعی
ناشر:	انتشارات سنجش و دانش
طراح جلد:	امید خندانی
نوبت چاپ:	اول، ۱۳۹۱
تیراژ:	۱۰۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۲۳۲-۰۱۳-۱
قیمت:	۱۰۰۰۰ تومان

نشانی: تهران، میدان انقلاب، خیابان دانشگاه، تقاطع روانمهر، پلاک ۱۲۶

تلفن: ۰۲۱-۶۱۲۶

www.sanjesh.ir

© کلیه حقوق مادی و معنوی چاپ این اثر محفوظ می باشد ©

فهرست مطالب

۶	مقدمه
۱۱	بخش نشریات ادواری
۱۱	بخش خدمات ویژه به گروه های خاص
۱۲	آزمون مقدمه
۱۴	پاسخنامه آزمون مقدمه
۱۵	فصل اول : پیدایش خط و چگونگی سیر تحول آن
۱۶	تاریخ پیدایش خط
۱۸	الفبا و توسعه و تکامل آن
۳۲	آزمون فصل اول
۳۴	پاسخنامه آزمون فصل اول
۳۵	فصل دوم : کتابخانه های قرون باستان
۳۵	کتابخانه های سومریان
۳۵	کتابخانه های بابلیان
۳۵	کتابخانه های آشوریان
۳۶	کتابخانه های مصریان
۳۶	کتابخانه های یونان
۳۷	کتابخانه های روم
۳۷	کتابخانه های هند باستان
۳۷	کتابخانه های چین باستان
۳۷	کتابخانه های شامات و دیگر تمدنهای خاورمیانه
۳۸	آزمون فصل دوم
۳۹	پاسخنامه آزمون فصل دوم
۴۰	فصل سوم: کتابخانه های قرون وسطی
۴۱	دوره تحول تعلیم و تربیت و ایجاد دانشگاهها
۴۲	دوره پس از اختراع چاپ
۴۳	آزمون فصل سوم
۴۴	پاسخنامه آزمون فصل سوم
۴۵	فصل چهارم: کتابهای قرون جدید
۴۵	ظهور کتابخانه های ملی
۴۵	رشد کتابخانه های دانشگاهی
۴۷	آزمون فصل چهارم
۴۸	پاسخنامه آزمون فصل چهارم
۴۹	فصل پنجم: کتابخانه های دوران معاصر

۴۹	آغاز علم جدید کتابداری و پیشگامان آن
۵۰	پیدایش کتابخانه های پژوهشی و تخصصی
۵۰	آغاز علم جدید کتابداری و پیشگامان آن
۵۱	مرکز اسناد و منابع ملی (آرشیوها)
۵۲	آزمون فصل پنجم
۵۳	پاسخنامه آزمون فصل پنجم
۵۴	فصل ششم: سیر تحول کتابخانه های ایران
۵۵	کتابخانه های دوره هخامنشی
۵۵	کتابخانه های دوره ساسانیان
۵۹	کتابخانه های دوران پهلوی
۶۰	آزمون فصل ششم
۶۲	پاسخنامه آزمون فصل ششم
۶۳	فصل هفتم: انواع کتابخانه ها و اهداف آن
۶۳	وظایف کلی کتابخانه ها
۶۴	کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
۶۴	کتابخانه دانشگاهی
۶۶	کتابخانه تخصصی (اختصاصی)
۶۶	کتابخانه آموزشی
۶۸	آزمون فصل هفتم
۷۰	پاسخنامه آزمون فصل هفتم
۷۱	فصل هشتم: خدمات فنی کتابداری
۷۱	فهرست نویسی تحلیلی
۷۱	سرعنوانهای موضوعی فارسی
۷۱	فهرست مستند مشاهیر
۷۲	رده بندی
۷۲	رده بندی دیویی
۷۲	رده بندی کنگره
۷۳	نمایه سازی و چیکده نویسی
۷۵	آزمون فصل هشتم
۷۶	پاسخنامه آزمون فصل هفتم
۷۷	فصل نهم: خدمات عمومی کتابداری
۷۸	آزمون فصل نهم
۷۹	پاسخنامه آزمون فصل نهم
۸۰	فصل دهم: کتابخانه، نهادی اجتماعی
۸۱	نقش کتابخانه در سواد آموزی و تداوم آن
۸۲	آزمون فصل دهم
۸۳	پاسخنامه آزمون فصل دهم

۸۴	فصل یازدهم: کتابداری در دوران معاصر
۸۴	آموزش کتابداری جدید و تحول آن در جهان
۸۵	نرم افزارهای کتابخانه
۸۶	اینترنت
۸۸	آزمون فصل یازدهم
۸۹	پاسخنامه آزمون فصل یازدهم
۹۰	فصل دوازدهم: آشنایی با سازمانها و نهادهای حرفه ای و تخصصی کتابداری
۹۰	انجمن های کتابداری
۹۳	انجمن کتابداران ایران (اکتا)
۹۶	منابع کتابداری ایران
۹۷	آزمون فصل دوازدهم
۹۸	پاسخنامه آزمون فصل دوازدهم
۹۹	تستهای کنکور کارشناسی ارشد
۱۰۱	پاسخ تستهای کنکور

مقدمه

کتابخانه و کتابداری تاریخی به بلندای تاریخ تمدن بشری دارد. بدین معنا که انسان پس از اختراع خط توانست آنچه را که قبلاً به صورت شفاهی و به وسیله حافظه محدود خود سینه به سینه به نسل های بعدی منتقل می کرد را به صورت نوشته شده و مکتوب به نسل های بعدی منتقل کند. از این زمان به بعد انسان با استفاده از انواع وسایلی که می توانست دانش خود را ثبت و ضبط کند مانند الواح گلی، فلزی، سنگی و پاپیروس و در آخر کاغذ، دانش خود را به نسل های بعد منتقل کرد. و سپس برای حفاظت و نگهداری از این منابع اطلاعاتی مکانها و مراکزی تاسیس شد. بدین ترتیب اولین کتابخانه ها به وجود آمد.

پس از شکل گیری کتابخانه ها افرادی برای سازماندهی و مدیریت این مجموعه ها استخدام شدند. این افراد را ابتدا نگهبان یا حافظ کتاب می نامیدند و به مرور زمان کتابدار نامیده شدند و وظیفه جمع آوری، محافظت و سازماندهی منابع کتابخانه را به عهده گرفتند. حدود صد سال پیش با تاسیس رشته کتابداری در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی غرب، این حرفه از تشکیلات و سازمان خاص برخوردار شد و بدین ترتیب کتابداری به عنوان رشته دانشگاهی مورد توجه قرار گرفت. با پیشرفت و تکامل تکنولوژی نسل های جدیدی از منابع اطلاعاتی به وجود آمدند که به آن ها منابع دیداری و شنیداری، الکترونیکی و یا به صورت کلی تر منابع غیر مکتوب می گویند.

منابع موجود در کتابخانه به هر صورتی که باشد کتابخانه و کتابداری را می توان از دو نظر بررسی کرد

۱) وظایف و کارکردهای کتابخانه

۲) ساختار و تشکیلات کتابخانه

اکنون به صورت خلاصه به شرح هر کدام از موارد ذکر شده می پردازیم.

۱) وظایف و کارکردهای کتابخانه

به طور کلی هر کتابخانه پنج وظیفه اصلی دارد

۱- جمع آوری منابع یا مجموعه سازی

۲- حفاظت و نگهداری از منابع

۳- سازمان دهی منابع

۴- اشاعه اطلاعات (یعنی در دسترس قرار دادن اطلاعات موجود در منابع)

۵- مدیریت کتابخانه